Ner 278. ROK 1844. SRODA 4 GRUDNIA.

Pismo to wychodzi codziennie oprocz niedziel i świąt uroczystych w drukarni Stanisława Gieszkowskiego.

Zaliczenie na trzy miesiące złotych dziesięć miesięcznie złotych cztery, numer pojedynczy groszy dziesięć.

GAZETA KRAKOWSKA.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień	Godzina	Bar. do 0° R. w miar. paryz.	Stop. ciepła podł. Reau.	Psychometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne różne uwagi
3	6	27" 8, 731	— 5, 0	1, 22	Pn. Wschodni wicher	Pochmurno	Snieg
	2	8, 919	— 3, 5	1, 30	Wschodni ,,	Pogoda z Chmurami	
	10	10, 307	— 5. 3	1. 18	. ,,	Pochmurno	

Wiadomości zagraniczne.

WIADOMOSCI Z POCZTY DZISIEJSZEJ.

— *Paryż 26 Listopada.* —

Xiążę Isly marszałek Bugeaud, przez depeszę telegraficzną powołany z Algieru przybył do tutejszéj stolicy, i wczoraj znajdował się już pomiędzy gośćmi na widowisku królewskim w pałacu St. Cloud.—

Sławny gierillas hiszpański proboszcz Merino, umarł przed kilku dniami w Alençon w 77 roku życia swego.

— *Londyn 26 Listopada.* —

Na kolei żelaznéj Midland, stał się znowu przed kilku dniami okropny przypadek, przez zetknięcie się dwóch cugów na przeciw siebie jadących; pięć osób utraciło życie i wielu zostało ciężko poranionych.—

O'Connel powrócił 22 do Dublina; gdzie ma 26 po pierwszy raz pokazać się na zgromadzeniu repealistów.—

— *Stockholm 22 Listopada.* —

Oboje królestwo Jmci wyjechali wczoraj do Upsali, dla odwiedzenia tam swego syna, który jest chory. Kupcy miasta Gelfe, podali prośby do króla o zawarcie traktatu handlowego z Brazylią; — prośba ta odesłaną została do ministra spraw zagranicznych.

— *Münich 24 Listopada* —

Reskryptem ministeryalnym, wiele znowu dzienników zagranicznych, a mianowicie wszystkie wirtemberskie, badeńskie, heskie, nadreńskie i hanowerskie poddano zostały pod superrewizyą cenzury krajowéj.

— *Drezno 23 Listopada.* —

Gazeta magdeburska z dnia 25 b. m., (bo w Dreźnie żadne polityczne pismo nie wychodzi tylko w Lipsku) donosi, iż tam odkryto fałszerzy monet w szczególniejszym sposobie. Kilku dorożkarzy zaczęli przywozić z dziennego zarobku fałszywe talary saskie. Dowiedziała się o tém policya, która obznajmiła tych stangretów jak najdokładnéj względem różnicy prawdziwych talarów od fałszywych, i tym sposobem jeden z nich przychwycił jakiegoś młodego panicza, który mu zapłacił tą monetą na wsiadaniu, żądając wydania sobie reszty. Dorożkarz uczynił zadość jego żądaniu; lecz zamiast powieść go na żądane miejsce, pojechał z nim w galop do policyi.—Jegomość postrzegł zdradę—wyskoczył z dorożki i zaczął zmykać; — ale dorożkarz, porzuciwszy na los konie z pojazdem,—puścił się za nim, i przychwycił niebawem za kołnierz; — zaprowadził do policyi, gdzie przestępca natychmiast wyznał prawdę i wyjawił swoich wspólników zbrodni.

WIADOMOSCI Z POPRZEDNICH POCZT.

— *Paryż 19 Listopada.* —

Dwudziestu czterech hiszpańskich oficerów, aresztowanych we Francyi, z powodu padającego na nich podejrzenia o nieprzyjacielskie projekta przeciw teraźniejszemu madryckiemu rządowi i o zamiar wciśnienia się do Hiszpanii, zamieścili w *National* protestacyę przeciw postępowaniu rządu francuzkiego.

Postanowieniem królewskiem z dnia 17 b. m., otworzony został kredyt ministrowi spraw zagranicznych w summie 115,000 fr. na nieprzewidziane wydatki.

Washington Irwing, sprawujący interessa Stanów Zjednoczonych przy dworze madryckim, wyjechał ztąd przez Bordeaux na miejsce swego urzędowania.

P. Chenot, znakomity tutejszy fizyk, który zajął się zbadaniem przyczyn pękania kotłów parowych, znajduje przyczynę takich eksplo-

zyj w elektryczności, która się rozwija przez ciągle poruszający się stempel. Zaradcze środki dotąd używane, były wymierzone według zdania p. Chenot przeciw urojonym niebezpieczeństwom, i dla tego pozostały bez skutku; pomimo bowiem wszelkiéj dokładności i ostrożności, z jakiemi parowe machiny dziś są budowane, nie ustają jednak eksplozye. P. Chenot podaje zatem w ogłoszonéj broszurze środki, jakiemi w metalowych aparatach nagromadzoną elektryczność neutralizować można. Wbrew zwyczajowi w rzeczach naukowych, broszura ta nie była przedłożona pierwéj instytutowi francuzkiemu, ale bezpośrednio publiczności. To zakłopociło cokolwiek panów krytyków, którzy nie wiedzą, jaką wartość przyznać téj nowéj kwestyi. W Anglii używają teraz przy machinach parowych pewnego urządzenia, które zawiadamia, że woda w kotle spadła do stanu, uważanego tam za główną przyczynę eksplozyj. W takim razie para wchodzi w rurę, połączoną z piszczałką, która daje podobny znak, jaki jest znany przy lokomotywach.

— *Dnia* 20 *Listopada.* —

Ministeryalne dzienniki potwierdzają udzieloną wczoraj przez inne dzienniki wiadomość, że izby zwołane są na dzień 26 grudnia.

Rada jeneralna departamentu Sekwany wynurzyła także życzenie, aby kongregacyom religijnym, nieupoważnionym przez rząd, wzbronionem było zakładanie szkół i uczenie młodzieży.

Względem stosunków handlowych między Brazylią i Europą, z powodu kończącego się traktatu handlowego między Anglią i Brazylią zawartego na lat 15, a przedłużonego do roku 1844, *Constitutionnel* czyni następujące uwagi: »Traktat ten skończy się za kilka dni. Gabinet londyński dołożył wszelkich starań, aby osiągnąć jego ponowienie, ale napróżno. Nowa brazylijska taryfa od kilku dni weszła w wykonanie i dotyka wszelkiego rodzaju towary bez różnicy. Jestto dla całéj Europy w ogólności, a dla Anglii w szczególności bardzo szkodliwy środek, a przedewszystkiem jest on skutkiem wydanych we Francyi i Anglii postanowień względem cukru. Brazylia w zamian za towary europejskie ofiarować może tylko cukier, kawę, skóry surowe, drzewa piękne, cokolwiek kakao i tabakę. We Francyi zagraniczny cukier w interesie osad i cukru burakowego, obłożony jest cłem dodatkowem. W Anglii, wyrabiany przez niewolników cukier jest zupełnie zakazany. Stało się to pod maską filantropii, ale rzeczywiście służy to do pewnych ekonomii politycznéj widoków londyńskiego gabinetu; gdyby bowiem to było w zamiarze zniesienia niewolnictwa, byłoby rozciągnięte do wszystkich podzwrotnikowych płodów bez różnicy, i mianowicie do bawełny produkowanéj w Stanach Zjednoczonych przez czarnych niewolników, a przerabianéj przez fabryki angielskie. Naturalnem jest, że Brazylia przystąpiła do odwetu widząc że jéj cukier wyłączony jest z dwóch wielkich europejskich targów, i Francya podobnie jak Anglia nie była w stanie osiągnąć ponowienia traktatu, jaki z owem mocarstwem zawarła, a który się także już skończył. W innem zupełnie położeniu znajduje się celny związek niemiecki względem Brazylii. Kraje tego związku nie mają żadnych kolonij, a fabryki cukru burakowego są u nich jeszcze dalekie od dostarczenia potrzebnéj ilości. Bardzo przeto podobném jest do prawdy, że związek niemiecki osiągnie traktat, o jaki Anglia i Francya nadaremnie się starają. Znajduje się teraz w Europie brazylijski poseł dla porozumienia się z gabinetem berlińskim, i jeżeli układy przyjdą do skutku, brazylijska taryfa celna zmodyfikowanąby została na korzyść związku niemieckiego.

Rada municypalna w Bastia postanowiła, aby statua marszałka Sebastiani postawiona została w sali narad.

Dyrektor królewskich muzeów ogłosił, że coroczna wystawa obrazów otworzona będzie na rok przyszły dnia 21 marca a zamknięta zostanie 15 maja. W tem ogłoszeniu zwrócona jest uwaga artystów zagranicznych, że pośrednie przesyłki nie będą przyjmowane. Przesyłane na wystawę przedmioty, wręczane powinny być komitetowi przez pełnomocnika w Paryżu.

Nadeszłe w tych dniach nowiny z Alexandryi sprawiły pewną niespokojność w gabinecie; sądzą że Mehmed Ali zawarł z Anglią tajną konwencyę względem wzajemnego ułatwienia handlu. Dowiadujemy się także, że skarb wicekróla jest wypróżniony, i że Anglia przyrzekła przyjść mu w pomoc.

— *Londyn* 19 *Listopada* —

Wczoraj oczekiwano tu na przybycie panującego xięcia Sasko-Koburskiego Gotha, brata xcia Albrechta, który ma przez niejaki czas zabawić z swą małżonką w Windsor.

Wielki xżę dziedziczny Meclemburg-Strelitz powrócił tu znowu wczoraj po odwidzeniu Strelitz.

Dnia 1 b. m. poświęcony został przez biskupa Gibraltarskiego kościół protestancki na wyspie Malcie, wybudowany kosztem królowéj wdowy, i jako pierwszy protestanci i kościół sprawił tam wielkie wrażenie.

— *Hiszpania.* —

Madrycka korrespondencya dziennika *Journal des Debats* skreśla sposób obradowania w parlamencie hiszpańskim jak następuje: Obrady nad adresem trwały 13 długich posiedzeń i występowało w téj materyi około 40 mowców, niektórzy z dwoma, trzema i czterema mowami. Według regulaminu kongresu, wolno jest w jednéj kwestyi tylko trzem członkom mówić

za, i tyluż przeciw; a jeden deputowany nie powinien dwa razy w tym samym przedmiocie zabierać głosu, atoli zdarza się, że niektórzy trzy i cztery razy mówią o jednym artykule lub jednéj zaprojektowanej zmianie. Skoro jeden zabiera głos, a drugi mu odpowie, wtedy prawie zawsze znowu pierwszy żąda głosu, aby odeprzeć zarzut, a drugi aby odeprzeć odparcie, w końcu zas może jeszcze dla odparcia osobistości. Dziennik kortezów o samych obradach adresowych zawiera 150 ściśle drukowanych stronnic, które łatwo zapełnićby mogły dwa porządne tomy w ósemce. Trzeba oddać sprawiedliwość deputowanym hiszpańskim, że bardzo są punktualnemi w przychodzeniu na posiedzenia. Trwałość posiedzeń ustanawia się co miesiąc; teraz wynosi cztery godziny, od 1 do 5 z południa. Przepis ten tak ściśle jest zachowywany, że prezes nie rzadko śród improwizacyi zamyka posiedzenie i zmusza mowcę do odłożenia swego natchnienia a niekiedy i zapału na dzień następny W ogólności odbywa się wszystko w głębokiéj ciszy i bez żadnéj namiętności. Sala jest mała, ławki deputowanych idą w około krzesła prezesowskiego. Prezes wykonywa policyę izby z wielką surowością, za najmniejszym szmerem rzuca karcącym wzrokiem na szemrzących, wymienia ich często po nazwisku, porusza z natężeniem dzwonek i wzywa głośno do porządku. We Francyi, prywatne rozmowy napominają mówcę, że zbacza od przedmiotu, w Madrycie zaś mówi przed martwem, zdrętwiałem zgromadzeniem i może z zupełnem bezpieczeństwem rozpuścić wodze swojéj niewyczerpanéj płynności w mówieniu, a jego koledzy nie mają innego środka uniknienia uroku wymowy jego, jak zasnąć; co się też często zdarza.

— *Madryt* 11 *Listopada.* —

Wyrazy, któremi na wczorajszém posiedzeniu kongressu deputowanych starał się usprawiedliwić siebie pan Tejada przeciwko zarzutom pana Martinez de la Rosa, są następujące: »Dla udowodnienia przychylności mojéj do królowéj, dosyć jest wspomnieć, że w Niemczech, gdy prowadzono spór o prawo następstwa tronu hiszpańskiego, w wydanem przezemnie piśmie broniłem praw Izabelli II i miałem szczęście wyczytać w *Gazecie Augsburskiéj*, że, stósownie do moich zasad, prawa Don Karlosa uznawanemi były tylko przez jedno pogardliwe stronnictwo w Hiszpanii.

Na dzisiejszém posiedzeniu kongressu miał mowę pan Isla Fernandes, któréj treść zgadzała się zupełnie z mową pana Tejada. Szemranie wielu deputowanych tak mu przeszkadzało, że w końcu musiał przestać mówić, oświadczając, iż nie ma potrzebnéj swobody w mówieniu. Poczem przyjęty został zaprojektowany wstęp do zmienionéj konstytucyi i pierwszy jéj artykuł. Rozprawy stanęły na artykule dotyczącym wolności druku.

We wszystkich prowincyach panuje spokojność, a usiłowania w naruszeniu takowéj, zostały dotychczas z łatwością przytłumione. — Jeden z dzienników oppozycyjnych twierdzi, że tajna policya Madrytu wzmocnioną została przez 30 francuzów.

— *Kair* 30 *Października.* —

Xżę Waldemar pruski przybył tu dnia 6 na rządowym parostatku, ale nie wysiadł w przygotowanym dla siebie pałacu letnim nad Nilem, tylko w wybornie urządzonym hotelu *d'Orient.* Nazajutrz xżę przyjmowany był wieczór z największym odznaczeniem przez Wicekróla. Dziś był xiążę na wspaniałym obiedzie u Mehmeda Ali.

— *Dnia* 22 *Listopada.* —

Xżę Waldemar pruski zwidziwszy piramidy i różne osobliwości starożytne, opuścił dnia 20 Kair, udając się w dalszą podróż przez Suez do Bombaj.

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Od dnia 3 *do dnia* 4 *Grudnia.*

Deskur Józef, Dąbski Jan z Polski — Hańska Ewa z córką Anną, Romer Henryk, Dzianot Józef ob,. z Galicyi — Jawornicki Franciszek Muhlrad Jan z Pruss.

Wyjechali z Krakowa.

Kosicka Marya, Kucharska Karolina, Beneck e Herman, Boniecka Judytta ob., Podgórska Magdalena do Polski, — Pudler August do Galicyi; — Koniar Hipolit, Gillet Marya, Halpert Mikołaj, Ermen Franciszek, Lisiecki Alexander, Andreae Edward do Pruss.

Doniesienia Urzędowe.

Nro. 5715.

SEKRETARZ JENERALNY SENATU RZĄDZĄCEGO.
Wolnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Na zasadzie zapadłego w dniu dzisiejszym w ślad art. 17. Statutu organicznego Senatu rozporządzenia, Sekretarz Glny. ogłasza niniejszym konkurs na posadę Archiwariusza przy Wydziale Spraw Wewn. i Policyi, do któréj pensya w kwocie złp. 1500 rocznie etatem jest oznaczoną.

Mający chęć ubiegania się o takową posadę, zechcą podania swe w téj mierze na stemplu ceny złp 2 do Senatu stylizowane, na ręce Sekretarza Glnego. Senatu przy załączeniu

dowodów kwalifikacyj, najdaléj w przeciągu dni 14 złożyć, po upływie bowiem tego terminu, konkurs obecny zamkniętym zostanie.

Kraków d. 18 Listopada 1844 r.

(3r.) MAIEWSKI.

Nro 6431.

TRYBUNAŁ

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Wzywa wszystkich interessowanych prawo do spadku po zmarłym bez testamentu Józefie Zwolińskim mieć mogących, aby się w terminie 3 miesięcy z prawami swemi do Trybunału zgłosili, po upływie bowiem terminu tego spadek pomieniony z 1/8 części domu N. 58 w gminie VII na Kleparzu położonego, składający się, zgłaszającym się sukcessorom to jest Franciszce Zwolińskiéj matce i Katarzynie Tomaszkiewiczowéj siostrzenicy, przyznaną zostanie.

Kraków d. 20 Listopada 1844 r.

Sędzia Prezydujący.
J. *Pareński.*

(2r.) *Lasocki* Sekr.

Nro. 6287

TRYBUNAŁ

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Wzywa strony interessowane, aby w ciągu 3 miesięcy zgłosiły się do Trybunału z pretensyami swemi, jakie mieć mogą do zmarłego komornika Ludwika Będziszewskiego z tytułu sprawowanego przezeń urzędowania, a to pod rygorem zarządzenia extabulacyi kaucyi, za tymże Będziszewskim hypotecznie zapisanéj.

Kraków d. 6 Listopada 1844.

Sędzia Prezydujący
J. PAREŃSKI.

(2r.) Sekr. *Lasocki.*

Nro. 6277.

TRYBUNAŁ

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Wzywa prawo mających do massy X An toniego Komoniewskiego, aby się po odbiór kwoty złp. 24 tytułem kaucyi w sprawie przeciw X Edwardowi Saskiemu w Depozyt Sądowy złożonéj, z stósownemi dowodami do Trybunału w terminie miesięcy 3 zgłosili, pod rygorem przyznania takowéj Skarbowi Publicznemu.

Kraków d. 5 Listopada 1844 r.

Sędzia Prezydujący,
Miętuszewski.

(2r.) Sekr. *Lasocki.*

CENY ZBOŻA

Na targowicy publicznéj w Krakowie w 3ch gatunkach praktykowane.

Dnia 2 i 3 Grudnia. 1844 roku	1. Gatunek od z.	g.	do z.	g.	2. Gatunek od z.	g.	do z.	g.	3. Gatunek od z.	g.	do z.	g.
Krz. Pszenicy	22	—	23	—	20	—	21	—	18	—	19	—
,, Zyta	16	–	18	—	15	—	15	15	—	–	—	—
,, Jęczmien.	14	—	15	–	12	—	12	15	—		—	—
,, Owsa	7	–	7	15	—	—	—	—	–	—	—	—
,, Grochu...	17	—	17	1	—		—	—		—	—	—
,, Jagieł. ...	—	—	40	—	–	—	35	—	—	—	—	—
,, Rzepaku.	—	—	26	15	—	—	24	—	—	—	–	—
,, Tatarki..	—	—	16	—	—	—	—	–	–		—	—
,, Soczewicy	—	—	–	–	–	—	—	—	—	—	—	—
,, Prosa.....	—	—	—	–		—	—	–	—	—	—	—
,, Wielogr.	–	—	—		—	—	–	–	—	—	—	—
,, Ziemniak.	—	–	3	20	—	—	3	—	—	—	—	—
,, Koniczyny	—	—	140		–	—	124	—	—	—	—	—

Centnar siana od zł. 3 gr. — do zł. 2 gr. 10. Centnar słomy od zł. 3 gr. 6 do zł. 2 gr. 24

Masła garnice od złp. 6 gr, 15 do złp 7 gr. —

Jaj kurzych kopa . . . . zł. 2 gr. 12

Drożdży wanienka od złp. 3 — do złp, 5 gr.—

Miarka kaszy Częstochowskiéj . . . . złp. 6 gr. —
,, ,, Perłowej . . . . . ,, 4 ,, 18
,, ,, Pszenicznéj . . . . . ,, 2 ,, 12
,, ,, Tatarczanéj . . . . . ,, 3 ,, —
,, ,, Jęczmiennéj . . . . . ,, 1 ,, —
,, ,, Jaglanéj . . . . ,, — ,, —
Mąki z pod krupek . . . . ,, 4 ,, 6

Kapusty kopa . od złp. 2 gr. -- do złp. 5 gr.
Marchwi ćwierć . . . . ,, 1 ,, 6
Selerów kopa . . . . ,, 5 ,, —
Pietruszki ,, ... ,, 2 ,, —
Buraków ćwierć . . . . ,, 1 ,, —

Sporzadzono w biórze Komissariatu Targowego.

Kraków d. 4 Grudnia 1844 r.

Kommissarz Targowy.
W. Dobrzański.

LOTERYA KRAJOWA.

W ciągnieniu 1127 dnia 4 Grudnia 1844 roku w przytomności osób od Rządu do tego wyznaczonych, wyciągnięte z koła zostały następujące Numera:

11. — 63 — 22. — 50. — 90.

Przyszłe ciągnienie 1128 przypada dnia 11 Grudnia 1844 roku.

Doniesienie prywatne.

Kamienica pod L 400 przy ulicy Sławkowskiéj, jest do sprzedania z wolnéj ręki; o cenie i warunkach kupna powziąść można wiadomość u W Sebastyana Korytowskiego notaryusza publ W. M. Krakowa przy ulicy Grodzkiéj na *Podelwiu* N. 84/5